

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра **економічної теорії, менеджменту і адміністрування**

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МАКРОЕКОНОМІКА»

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

(назва програми)

Спеціальність 073 – Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: кандидат економічних наук, доцент

Сторощук Богдан Дмитрович

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/storoshhuk-bogdan-dmytrovych>
<https://www.facebook.com/storbd>

Контактний тел. +380-67-235-28-75 (Viber, WhatsApp, Telegram)
+380-50-155-01-42 (Telegram)

Е-mail: b.stor@chnu.edu.ua, storbd@gmail.com

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3491>

Консультації Очні консультації: вівторок 11:00-13:00
Онлайн-консультації: п'ятниця 16:00-18:00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Макроекономіка” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань 07 – Управління та адміністрування

Курс „Макроекономіка” покликаний дати студентам базові знання з теорії функціонування та розвитку макроекономічних систем. Дослідження макроекономічних явищ і процесів, висновки макроекономічного аналізу, прогностичні макроекономічні моделі потребують достовірної агрегованої інформації, джерелом якої є система національних рахунків (СНР). Макроекономіка як наука дає можливість зрозуміти, яким чином національні господарства, взаємодіючи одне з одним та з світовим господарством як цілим, формують господарську поведінку економічних суб'єктів, культуру економічного мислення, обумовлюють координацію правового поля країн світу, зберігаючи їх самобутність.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета вивчення дисципліни – розширення і закріплення розуміння студентами основних понять сучасної економічної теорії, ознайомлення з базовими макроекономічними моделями, за допомогою яких аналізуються передумови, особливості та наслідки функціонування економіки на макрорівні, умовами рівноваги за поглядами різних вчених, проблемами короткотривалих і довготривалих наслідків економічної діяльності держави.

Завдання курсу полягають у:

- поглибленні теоретичних знань з економічної теорії;
- визначенні та розумінні макроекономічних явищ та понять;
- опануванні методів макроекономічного моделювання та аналізу;
- використанні результатів макроекономічного аналізу для розробки, обґрунтування та реалізації заходів державного регулювання економіки.

3. Пререквізити. «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Філософія», «Гроші і кредит». Математичною основою курсу є дисципліна «Вища математика».

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>МАКРОЕКОНОМІКА</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	II	I / 3	4,0	120	2	30	30	0	0	60	0	іспит
Заочна	II	I / 3	4,0	120	2	8	4	0	0	108	0	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					с.р.
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Макроекономічні показники та макроекономічне моделювання													
Тема 1. Предмет, метод та функції макроекономіки	10	2	2	–	–	6	10	–	–	–	–	–	10
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	10	4	4	–	–	2	10	2	1	–	–	–	7
Тема 3. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	10	2	2	–	–	6	10	1	1	–	–	–	8
Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	–	9
Тема 5. Класична модель макроекономічної рівноваги	10	2	2	–	–	6	10	–	–	–	–	–	10
Тема 6. Кейнсіанські моделі макроекономічної рівноваги	10	4	2	–	–	4	10	–	–	–	–	–	10
Разом за ЗМ1	60	16	14	–	–	30	60	4	2	–	–	–	54
Змістовий модуль 2. Економічна політика держави													
Тема 7. Фіскальна політика держави	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	–	9
Тема 8. Монетарна політика	10	2	2	–	–	6	10	1	1	–	–	–	8
Тема 9. Циклічні коливання та економічне зростання	10	4	4	–	–	2	10	1	–	–	–	–	9
Тема 10. Інфляція та антиінфляційна політика	10	2	4	–	–	4	10	1	1	–	–	–	8

Тема 11. Безробіття та політика зайнятості	10	2	2	–	–	6	10	-	–	–	–	10
Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці	10	2	2	–	–	6	10	-	–	–	–	10
Разом за ЗМ 2	60	14	16	–	–	30	60	4	2	–	–	54
Усього годин	120	30	30	–	–	60	120	8	4	–	–	108

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Історія розвитку макроекономічної науки та її сучасний стан.
2	Динаміка основних макроекономічних показників в Україні
3	Причини необхідності переходу від Балансу народного господарства (БНГ) до Системи національних рахунків (СНР)
5	Чи є ВВП точним показником вимірювання рівня добробуту в країні.
6	Модель AD - AS економіки України.
7	Проблема надлишку і дефіциту в українській економіці.
8	Аналіз динаміки інвестицій в Україні за останні 10 років.
9	Стан та проблеми інвестування української економіки.
10	Як можна відновити рівновагу на ринку праці та підвищити зайнятість в умовах економічної кризи
11	Державне антициклічне регулювання в Україні та його протиріччя.
12	Причини трансформації промислових циклів у економічні коливання.
13	Динаміка та порівняльна характеристика рівня безробіття в Україні за даними Держкомстату та Міжнародної організації праці (МОП).
14	Особливості сучасного перебігу та регулювання інфляційних процесів в Україні.
15	Динаміка темпів економічного зростання в Україні протягом 2000-2010 років та їх протиріччя.
16	Проблеми економічного зростання в Україні.
17	Стратегія економічного розвитку в Україні
18	Провали ринку та об'єктивна необхідність державного втручання в економіку
19	Уряд як суспільне благо
20	Застосування моделі кривої А.Лаффера для пояснення ситуації в Україні
21	Причини виникнення дефіциту державного бюджету та його ймовірні наслідки.
22	Управління державним боргом в Україні.
23	Якими є безпечні межі дефіциту державного бюджету
24	Який рівень оподаткування економіки є оптимальним
25	Структура сучасної грошово-кредитної системи України.
26	Оцінка ефективності ролі НБУ у проведенні грошово-кредитної політики в Україні.
27	Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.
28	Міжнародна економічна інтеграція та проблеми входження України у світовий економічний простір.

6.1. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

6.2. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Засоби оцінювання.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань;
- МО 6. ділові ігри;
- МО 7. реферати;
- МО 8. есе;
- МО 9. аналітичні звіти;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

- **Дедлайни та перескладання.** Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).
- **Академічна доброчесність.** Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.
- **Відвідування занять.** Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу;
- використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;
- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків відповідно до норм чинного податкового законодавства; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.
- Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.
- Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Передбачається також можливість зарахування оцінок, отриманих в процесі проходження тренінгів за відповідною тематикою і з урахуванням кількості передбачених і пройдених кредитогодин.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни**Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР	T8	T9	T10	T11	T12	МКР		
4	4	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
50-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. Рекомендована література -основна

Основна література:

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін. К.: Заповіт, 1996. 238 с.
2. Кулішов В. В. Макроекономіка (основи теорії і практики). Львів: Магнолія плюс, 2004. 252 с.
3. Макроекономіка : підручник / В.Д. Базилевич [та ін.]; ред. В. Д. Базилевич. 4-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 743 с.
4. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / Наук. ред А.Ф. Мельник. К.: Знання, 2008. 699с.
5. Манків Г.Н. Макроекономіка: Підручник. К.: Основи, 2000. 588 с.
6. Мікроекономіка і макроекономіка / За ред. С. К. Будаговської. К.: Основи, 1998. 518 с.
7. Панчишин С., П. Островерх Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. К.: Знання. 2006.– 723 с.
8. Панчишин С. Макроекономіка. К.: Либідь, 2001. 614 с.
9. Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: Підручник. К.: Таксон, 2004. 348 с.
10. Савченко А. Г. Макроекономіка: Підручник. К.: КНЕУ, 2005. 441 с.
11. Савченко А.Г., Д.М. Євдокимова Макроекономіка. К.: КНЕУ, 2008. 255 с.
12. Савченко А.Г., О.В. Пасічник Макроекономіка: навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2006. 176 с.
13. Савченко А.Г. Макроекономічна політика. К.: КНЕУ, 2001. 166 с.
14. Семюелсон П., В. Нордгауз Макроекономіка. К.: Основи, 1995. 574 с.
15. Стігліц Дж. Економіка державного сектора. К.: Основи, 1998. 854 с.
16. Сторощук Б.Д., Чурко В.В. Тенденції трансформації монетарної політики. Ф і н . інструменти сталого розв. ек-ки : матер. 5-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 27 квітня 2023 р.). – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С.86-90 URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7313>
17. Галушка З.І., Поченчук Г.М., Бойда С.В., Заволічна Т.Р., Сторощук Б.Д., Кузьмук І.Я. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 368с. ISBN 978-966-423-720-5 <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4469>
18. Сторощук Б. Д. Діалектика прийняття фіскальних рішень в умовах кризових трансформацій економічної влади // Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С.111-116. URL: <https://econom.chnu.edu.ua/advert/zbirnyk-materialiv-konferentsiyi-finansovi-instrumenty-stalogo-rozvytku-ekonomiky-2022>
19. Галушка З.І., Запихляк В.М., Клевчік Л.Л., Лусте О.О., Сторощук Б.Д. Вплив господарського менталітету на соціально-економічний розвиток // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. №1 (42). 2022. С.283-292. (Web of Science) URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3670/3481> <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3670> ISSN 2310-8770 (online) <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4281>

Додаткова література:

20. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі. К.: Основи, 2001. 670 с.
21. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 252 с.
22. Вдовіна Г.О. Аналіз ринку праці: пропозиція та попит на неї. Л.: Вид. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 145 с.

23. Дідур С.В. Чинники досягнення макроекономічної рівноваги. Тенденції і пропорції розвитку економіки України. За ред. В.Ф. Бесєдіна К.: НДЕІ. 2005. с.162–168.
24. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В. М. Гейця. К.: Фенікс, 2003. 960 с.
25. Ефективність управління в процесі реформування: макро- та мікроекономічний аспекти: кол. монографія / І.Ф. Радіонова, О.П. Тищенко та ін.; за наук. ред. проф. І.Ф. Радіонової. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»», 2012. 364 с.
26. Жданов В.І. Регулювання монетарних показників: сучасна теорія і практика: Монографія. К.: КНЕУ, 2006. 264 с.
27. А.А. Гриценко, Малий І.Й. Інституційні трансформації соціально–економічної системи України: монографія. К.: ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2015.
28. Малий І.Й., Т.О. Корольок Макрорегулювання фінансового сектору : монографія. К. : КНЕУ, 2015. 304 с.
29. Міщенко В.І., В.А. Нідзельська, А.П. Кулінець, С.О. Шульга Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: Науково–аналітичні матеріали. Випуск 15. К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2010. 124 с.
30. Моторин Р. М., Г.М. Моторина Система національних рахунків. К.: КНЕУ, 2001. 336 с.
31. Населення України. Трудова еміграція в Україні. К.: Ін–т демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи НАН України, 2010. 233с.
32. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.:КНЕУ, 2003. 948с.
33. Осика С., В. П'ятницький Світова організація торгівлі. К.: К.І.С., 2001. 488 с.
34. Петюх В.М. Ринок праці: Підручник. К.: КНЕУ, 1999. 288с.
35. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні. За ред. Б.С. Кваснюка. К.–Х.: Форт, 2003. 423 с.
36. Система регуляторів перехідної економіки. За ред. В. І. Кононенка. К.: 1999. 332 с.
37. Стельмах В. С. Грошово–кредитна політика в Україні. К.: Знання, 2003. 421 с.
38. Тітьонко О.М. Система макроекономічного рахівництва. К.: КНЕУ, 2002. 188 с.
39. Туленков М.В., А.В. Зарицька Ринок праці в інституціональному вимірі. Ринок праці та зайнятість населення. 2011. №4.
40. Уманців Ю., Г. Уманців Макроекономічне рахівництво: концепції, принципи та напрями розвитку. Банківська справа. 2008. №3(37).
41. Хорошківський В. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями. К.: Інтеллект, 2002. 424 с.
42. Черевиков Є.Л. Сучасна практика моделювання функції приватного споживання. Економіка і прогнозування. 2009. №2. С.110-118.
43. Шаповалов А. Системні особливості інфляційних процесів в Україні. Вісник НБУ. 2007. №12. С.10–12.
44. Шевчук В. Платіжний баланс і макроекономічна рівновага в трансформаційних економіках: досвід України. Львів, Каменярь, 2001. 495 с.
45. Ющенко В. В. Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні. К.: Скарби, 2000. 335 с.

6. Інформаційні ресурси

46. Weekly Economic Monitor – Еженедельный экономический обзор. URL: <https://www.ukraine-economic-outlook.com/>
47. Индексы и статистика [Електронний ресурс] // Информационное агенство «Cbonds». - 2015. URL: [http:// www.cbonds.info/ru/rus/index](http://www.cbonds.info/ru/rus/index)
48. Лук'яненко І.Г. , Г.Є. Могиляс Емпірична оцінка функції приватного споживання для України // Наукові записки. – Т. 21: Економічні науки – К.: 2003. URL: <http://www.library.ukma>

49. Черевиков Є.Л. Світовий досвід застосування статистичних моделей розрахункової загальної рівноваги / Є.Л. Черевиков. URL: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzuk/2009_19/58-68.pdf
50. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
51. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua>
52. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>
53. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
54. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>